

Balkoian

Austin Arrieta Urtizberea

Me asomo a la ventana

Eres la chica de ayer

Antonio Vega

Azkeneko hodeiak behin betiko urrutiratu ahala, hagin forma duen mendia-
ren atzealdetik ikaragarritzko ilargia sortu da. Sekula baino handiagoa iruditu zaió Iñakiri. Une batez zalantzak izan ditu haren errealitateaz, mamu baten gisakoa begitandu baitzaio. Baina ilargiari tinko erreparatu eta gero, ikuskizunari esker, bere buru barruko zaparrada moteldutakoan begi bistan dituen gainerako gauzen artean kokatu du Iñakik bisitari berria. Purutxoak piztu du, eta balkoian duen aulkitxoan eseri da.

Etxe ondoko parkean barrena musikari ohia dabil, aldamenean zakur zuria duela. Bien ibilera neketsua da. Zakurraren kasuan, pilotaren xerka egiten zituen lasterraldiak aspaldiko kontuak dira. Iñaki ohartu da balkoi horretatik ikusi duela zakurra nola zahartu den, bai eta musikaria bera nola zahartu den ere.

Zakur beltz txiki eta gaztea bizi-bizi hurbildu zaió zakur zuriari, eta jauzika hasi zaió. Zakur zuriak dotore, errespetuz, eutsi die bestearen grinari eta jolas nahiari, baina inongo gogorik agertu gabe, harik eta zakur beltzak amore eman duen arte; *zahar hauekin ez dago zereginik*. Zakurrak elkarrengandik urrundu dira musikaria eta Luisa elkartu diren une berean.

Ilargia eskuinerantz mugitu da, eta Iñakirengandik gero eta gertuago dago, gero eta handiago. Ezker aldeko etxean, goiko solairuan, amak umea du besoetan, eta parkean dauden zakurrak

seinalatzen dizkio. Aurrez aurreko etxea ikusterik ez du, udaberriak eta makaletako hostoek estalia. Iritsiko da udazkena, eta hostoak eroriko dira. Orduan Iñakiren begi-bistan agertuko dira etxe horretako argi eta mugimendu galduak.

Parkeko izkina batean, zinema aretoa zegoen tokiaren aldamenean, errumaniar batzuk daude berriketan, ozen. Iñakiri beti iruditzen zaió errietan ari direla, baina ez du ezer ulertzen, eta ordu loti horietan gustuko zaió hots enigmatisiko horiek entzutea. Gutxi falta zaie Goi-goiko Auzoan, autopistatik gertu, duten lo-lekura abiarazteko, umeak, gizonezko-emakumezkoak, aitona-amonak, nork bere ume-gurdiarekin, egunean zehar bildutakoaz beteta.

Luisa eta musikari ohia bankuan eseri dira. Elkarrizketaren zama Luisak darama. Musikariak isilik eta arretaz begiratzen dio. Haien ondoan zakur zuria datza. Zakur beltza urrunago dago, etengabeko usainean. Kartoizko kutxa bat aurkitu du lurlean, eta harekin hasi da hozkaka.

Auzo berekoak dira Luisa eta Iñaki. Parke bihurtu baino lehenagoko zelaian elkartzen ziren koadrilakoak, zinema areto zaharraren hormaren babesean, karraskilen artean erdi ezkutuan. Ihes egin behar zioten, besteak beste, Iñakiren amaren balkoitiko zelatatzeari. Zelaiak hiru maila zituen, nolabait esatearren, goikoa, behekoa eta erdikoa. Erdikoa lurralde neutrala zen; izan ere, behekoa beheko kalekoen eta goikoa goiko kalekoen

erresumak ziren. Eta gerra zegoen goikoen eta behekoen artekoa. San Juan gauak ematen zuen gerra horren irudirik gardenena. Goikoek goiko zelaian egiten zuten sutea, eta behekoek behekoan. Zein baino zein aritzen ziren suterik handienaren bila. Garai batean emankorrak izandako lantoki hondakinek eta Goi-goiko Auzoan egiten ari ziren autopistaren obrek ematen zieten bazka bi sute haiei. Lantokietako habeak edo autopistako obretan moztutako pinuak arrastaka ekartzen zituzten zelaietara, goikora zein behedora. Baina grina haiek ere desagertu ziren, eta sute bakarrenen garaia ere iritsi zen, sute bakarra erdiko zelaian. Sute bakarra herriko sute bilakatu zen, eta jaialdi handiak antolatu ziren garren inguruan, San Juan gauean, zikiro jateak eta guzti. Han kantatu zuen behin *Poeta Tristeak*, alai, banderak airean. Amets Handien garaia zen.

Erdiko zelaia ere futbol partiden esparrua zen. Goiko kalekoak, behekoak, Iztietakoak edo *Casas Nuevasekoak*, denak pasatzen ziren bertatik. Gero *Sanmarkorrekara*, lokatza kentzera, gorputz osoa garbitzera. Taldekidetzat zuten erreka, gurasoen errietak saihesteko aukera ematen baitzien.

Baina parkea etorri zen. Hiru zelaien arteko mugak lausotu ziren, eta haien truke gune bakar dotorea agertu zen, bankuz beteta, eskailerak, umeentzako zabuak, makal luzeak. Goiko zelaiko hilerria bera ere gazteentzako txoko bihurtu zen. Goiko/beheko bereizketa desagertu zen, neurri handi batean. Haren orde z jarraitasun aldapatsua etorri zen.

Orduak eta orduak ematen zituzten berriektan koadrilakoek zoko hartan. Iñakik Luisaren begi txiki eta marroien etenik gabeko mugimendua

jarraitzen zuen, eta zenbaitetan, hipnotizaturik bezala, Luisaren hitzen haria galtzen zuen. Behin, lehenengo aldiz, bakarrik geratu ziren biak, eta ez batak ez besteak ez zuten ezer esan, baina begiradek adierazi zuten ahoak adieraz zezakeen ezer baino gehiago. Ez zuten luze iraun, eta nor bere etxera joan zen.

Bogart, Herpburn, Stewart, Dietrich eta enparauen ahotsak ateratzen ziren karraskiluen alboko horma hartatik, eta adiskideak mutu geratzen ziren, orakulu haren mezua entzunez. Noizean behin *Egiaren Jolasean* ere murgiltzen ziren. Zozketaz erabakitzen zen nork esan behar zuen egia. Gutxitan aritu ziren, jolasak ondorio desatseginak izan zituelako behin baino gehiagotan. Halere, egiarekin jolastea zirraragarria zen. Baina, Kepak zioen gisan, egiari ez zaio gehiegitan bisita egin behar, distira galtzen baitu. Luisari ez zitzaion inoiz suertatu egia esan behar izatea, eta Iñakik, suertatu zitzaionean, ez zuen egiarik esan. Aurrerago, *Egiaren Jolasaren* antzeko joko batean aritu ziren adiskideak, edo adiskideetako batzuk, baina oraingoan apaiz bat zen galdegilea, zinema aretoa zegoen eraikin bereko gela batean onbidetan. Luisak eta Iñakik berandu gabe ihes egin zioten aitortza kolektibo hari.

Luisak begi txikiak eta amets handiak zituen. "Nik ez dut amets handirik" *Poeta Tristearen* hitzak gogorarazten zizkion Iñakik Luisari. Desadostasunei buruz, bien arteko etenari buruz, argi eta garbi mintzatzen ziren, ozen. Bien arteko loturak, berriz, mutu jarraitzen zuen.

Parke azpian dagoen supermerkatu berria ixtear daude. Bederatzi eta erdiak. Azkeneko pertsonak ateratzen dira bertatik, afarirako

erosketak eskutik zintzilik. Sarreran dagoen erru-
maniar eskalea ere bere aulkitxo tolesgarria
jasotzen ari da. Ilargiak bere ibilbidean aurrera egin
du, ingurukoari sorgor.

Iñaki Danimarkara joan zen, bere ikasketen
azkeneko urtea egitera, europar programa baten
barruan. Hasieran Luisaren eskutitzen bat jaso
zuen. Baina urte haren buruan, Luisa erabat desa-
gertu zen Iñakiren mundutik. Amets handien karie-
tara, Luisak Keparekin ihes egin zuela jakin zuen
Iñakik geroago.

Musikaria hiriburuko orkestra baten zuden-
daria izan zen, baita urte askotan herriko banda-
ren burua ere, erretiroa hartu zuen arte, duela
hamabost urte. Beti arraza bereko zakur zurie-
kin ikusi du Iñakik etxe ondoko parkean, erre-
tiroa baino lehen eta ondoren. Behin orkestra
zuzentzen ikusi zuen Iñakik. Hiriburuko areto
garrantzitsura joan zen amarekin batera. Harrituta
geratu zen zuzendariaren grinarekin, eta mugi-
menduekin. Ohartu zen orkestra zuzentzeak
dakarren atseginaz. *Boxer* bat hurbildu zaio zakur
zuriari, eta berandu gabe Luisaren zakur beltz
txikia lasterka gerturatu zaie biei. Elkar usnatzen
aritu dira segundo batzuk. *Boxerraren* jabea Luisa
eta musikariaren aldamenean eseri da. *Boxerra*,
jabearen aldean, oso urduria da, eta horrek zer
pentsatua eskaini dio Iñakiri puruari atxiki sakon
bat ematen dion bitartean. Aspaldidanik dago
jabetuta kontraste horretaz. Horregatik uste
du *Boxerraren* jabea ere urduria izango dela,
duen itxuraren aurka. Zakurrak ispilu fidagarriak
omen.

Lanean hasi zen Iñaki, ingeniari gisa. Soldata
ona, erantzukizuneko lana, bidaiak eta egonaldi

luzeak, hilabetero bizpahiru, Hegoamerikara zen-
baitetan, lurralde nordikoetara gehienetan.

Urte asko pasa eta gero, Luisa Keparekin
itzuli zen herrira.

Iñaki eta Luisa topo egiten hasi ziren,
eskuarki parke azpiko supermerkatu berrian, baina,
begiradatxo batez gain, ez zioten elkarri ezer
esaten. Ilea nahiko luzea zeukan, horail tindatuta.
Potolo samar bazegoen ere, begi txikiek, larruzal
zimurtuaz inguraturik, bizi-bizi mugitzen jarraitzen
zuten, bere zakur beltzaren antzera. Zertaz hitz
egin zezaketen? Zinema aretoko hormaren alda-
meneko egonaldiez mintzatzea tokiz kanpo
zegoen; hobe, garaiz kanpo zegoen.

Duela urtebete Iñakik Keparen argazkia ikusi
zuen eliz ondoko *Kristoren egoitza* ehorztetxeko
oholean. Gero, Luisa parkean agertzen hasi zen
zakur beltzarekin, eta musikariari hurbildu zitzaion.
Hasieran, segur aski, zakurrei buruz solastatuko
ziren.

Bankutik altxa dira Luisa eta *Boxerraren*
jabea. Nork bere bidea hartu du. Musikaria baka-
rrik geratu da. Zakur zuriak haren aldamenean
jarraitzen du, etzana, patxada ederrean. Minutu
gutxi batzuk igaro eta gero, musikariak ere alde
egin du parketik. Iñakik bi purutxo erre ditu
balkoiko egonaldian.

Amaren gelatik sortu da garrasia: Iñakitxo,
ekar iezadazu kamamila! *Patxiku* parkeari azke-
neko begirada luzatu ondoren, barrura sartu da,
balkoiko atea itxiz.

Ilargia ere urruntzen ari da parketik.

Argazkiak:
Juan Miguel Lacunza